

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי י"ז בשבט תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - מ"ה

1. מה דרשו מהפסוק 'לא תסגיר עבד אל אדוניו אשר ינצל אליך מעם אדוניו'?

- א. להו"א - לגבי שבעת העמים 'לא ישבו בארצן.. וגו' - אבל אם ברח להנצל לעבוד ע"ז, 'עמך ישב בקרבך'. ודחו: לפ"ז צריך להאמר 'מעם אביו'.
- ב. רבי יאשיה - במוכר עבדו לחו"ל - לא להסגירו למוכר. ודחו: לפ"ז צריך להאמר 'ינצל מעמך'.
- ג. רבי אחי בר' יאשיה - בעבד שברח מחו"ל לארץ - לא להחזירו לאדונו שבחו"ל. ומחמת דרשה זו אמר רבי אמי לאדון שרדף אחר עבדו שברח מחו"ל לא"י, שאם לא יכתוב לו שטר שחרור תמורת שטר דמיו, יפקיע את העבד מכח דין זה.
- ד. רבי בברייתא - בלוקח עבד ע"מ לשחררו, ומדובר שכתב לו לכשאקחך הרי עצמך קנוי לך מעכשיו [וכר"מ שאדם מקנה דשלבל"ע].
מעשה - עבדו של רב חסדא ברח לבי כותאי, שלח להם: החזירוהו לי, שלחו לו: 'לא תסגיר עבד אל אדוניו'. שלח להם: פסוק זה בעבד שברח מחו"ל לארץ, והטעם שדרש כר' אחי בר' יאשיה, כיון שכך פשוטות הפסוק, והם אינם שומעים לדברי חכמים.
מעשה - לאביי נאבד חמור בבי כותאי, והסימן שלח להם שכריסו לבן. שלחו לו: אילולי נחמני אתה לא היינו משיבים כיון שכולם כריסם לבן.

2. משנה - אין פודין את השבויין יתר על כדי דמיהן, מפני תיקון העולם. האם הטעם משום דוחקא דציבורא, או משום שלא יתאמצו לשובות עוד? רצו להוכיח מכך שלוי בר דרגא פדה את בתו ב-13000 דינרי זהב, משמע משום דוחקא. ונדחה: יתכן שעשה זאת שלא ברצון חכמים.

3. המשך המשנה - אין מבריחין את השבויין, מפני תיקון העולם... לרשב"ג מפני תקנת שבויין. מה הנפק"מ? כשיש שם שבוי אחד, לת"ק אסור שמא יכבידו העול בעתיד על שבויים אחרים. לרשב"ג מותר.

4. בנותיו של רב נחמן היו בוחשות בקדירה בידיהן ולא היו נכוות, מה היה הסיבה?

רב עיליש חשב משום צדיקותם, והוקשה לו כיצד כתוב 'אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי' ונגרם שהשתבו, ואף הוא השתבה עמם, יום אחד ישב אצלו אדם המבין בשפת העופות ואמר לו שהעורב אומר 'עליש ברח', אמר לו העורב שקרן, כשיונה אף אמרה כך האמין, כיון שכנסת ישראל נמשלה ליונה, הלך לבדוק אם הבנות עומדות בנאמנותן כדי להשיבן עמו, ושמעם בבית הכסא אומרות שכעת השבאים בעליהן ושירחיקו אותנו מכאן כדי שלא יפדונו. ברח לבדו ורק לו נעשה הנס, וכשחזר אמר שכוחם שבחשו בקדירה ע"י כשפים.

5. משנה - ואין לוקחין ספרים, תפילין ומזוזות מן העכו"ם יותר על כדי דמיהן. מפני תיקון העולם 'דוחקא דציבורא' או שלא ישובו. מה רצו לדייק? משמע שכדי דמיהן לוקחין, ורצו להוכיח שקורין בס"ת שנמצא ב"ד עכו"ם. ונדחה: יתכן שקונים רק כדי לגנוז.

6. אלו הלכות רב נחמן פסק בענין ס"ת של עכו"ם?

- א. ספר תורה שכתבו מין, האדוק בעכו"ם כגון כומר - ישרף, שוודאי כתבו לשם עכו"ם.
- ב. כתבו עכו"ם - יגנו ויבואר בהמשך.
- ג. נמצא ביד מין - יגנו, ספק אם כתבו או מצאו.
- ד. נמצא ביד עכו"ם - יש אומרים יגנו מספק שמא כתבו, וי"א - קורין בו משום ספק ספיקא, אף אם כתבו יתכן שכוונתו כדי למכור לישראל.

7. ספר תורה שכתבו עכו"ם - מצינו שלש ברייתות עם פסקים שונים. אלו הם וכדעת מי?

- א. ישרף - כר"א הסובר סתם מחשבת עכו"ם לעכו"ם.
- ב. יגנו - כהתנא הבא - סת"ם שכתבן (מין) ומסור, עכו"ם ועבד, אשה וקטן, וכותי וישראל מומר - פסולין, 'כל שישינו בקשירה ישנו בכתיבה'.
- ג. קורין בו - כהתנא: לוקחין ספרים מן העכו"ם בכל מקום ובלבד שיהיו כתובין כהלכתן, ומעשה בעכו"ם שהיה כותב והתיר רשב"ג ליקח ממנו. ומצינו שרשב"ג מצריך עיבוד לשמה ובוודאי מצריך גם כתיבת לשמה - והמעשה שהכשיר היה בגר שחזר לסורו [מיראה] ויודע שצריך לשמה.

8. ברייתא - מעלין בדמיהן של כתבי הקודש שאצל עכו"ם עד כדי טרפעיך יותר מדמיהן. והיינו - איסוריא. איזה מעשה הובא בענין זה? ישמעאלית הביאה שק קטן מלא תפילין לפני אביי, הציע לה תמורתו כמה תמרים, כעסה והשליכה השק לנהר, אמר לא הייתי צריך לזלזל כל כך.

המשך -

9. משנה - המוציא את אשתו משום שם רע ואח"כ נודע שזה שקר - לא יחזיר. כיצד הדין אם הוציאה משום שהיא נדרנית?

א. תנא קמא - לא יחזיר. [הטעם בזה ובעריות או משום קלקול או קנס, כדי שלא יהיו פרוצים בעריות].

ב. רבי יהודה - רק נדר שידעו בו רבים - לא יחזיר, כיון שאינו חושש לקלקול אלא קנס הוא ורק בזה יש פריצות, כיון שאין לו הפרה.

ג. ר' מאיר - רק נדר שצריך חקירת חכם - לא יחזיר, כיון שחשש לקלקול, ושמא יאמר אם ידעתי שחכם יתיר לא הייתי נודר וגט בטל למפרע.

ד. ר' אלעזר - בנדר הצריך חכם לא היה לחוש לקלקול, דאנן סהדי שאין אדם רוצה שתתבזה אשתו ומעדיף לגרשה, ומ"מ אסרו משום נדר שאינו צריך. אמנם ר' מאיר סבר שרוצה שתתבזה בבי"ד. [ע"פ דף הבא].